

Interdisciplinarnost skozi oči alumnov 2024

Program in povzetki

19. november 2024

Narodna galerija, Ljubljana

Organizator

Univerza v Ljubljani,
Akademija za likovno umetnost in oblikovanje

Sodelujoče članice Univerze v Ljubljani

UL ALUO Akademija za likovno umetnost in oblikovanje

UL FA Fakulteta za arhitekturo

UL FF Filozofska fakulteta

UL FKKT Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo

Vodja projekta

Lucija Močnik Ramovš **UL ALUO**

Programski odbor

Irena Kralj Ciglić **UL FKKT**

Martina Vuga **UL ALUO**

Lucija Močnik Ramovš **UL ALUO**

Moderatorki srečanja

Zala Debevec **UL ALUO**

Viktorija Peternel **UL ALUO**

Tehnična podpora

Zala Debevec **UL ALUO**

Viktorija Peternel **UL ALUO**

Podpora

Narodna galerija

Svet za umetnost Univerze v Ljubljani

Spletna stran projekta

www.interdisciplinarnost-alumni.aluo.uni-lj.si

PROGRAM

10.00 **Uvodne besede in pozdravna nagovora**

Lucija Močnik Ramovš **UL ALUO**

Marija Nabernik **prodekanja**
za študijske zadeve **UL ALUO**

10.15 **Petminutne predstavitve**

Žan Berro **UL FF**

Mednarodni pravni okvir spopadanja z nedovoljenim
izvozom arheoloških artefaktov s kriznih žarišč

5

Alen Iršič **UL FF**

Geofizikalne raziskave novoodkritih grobnih gomil
na arheološkem najdišču Spodnje Radvanje

7

Sara Štorgel **UL ALUO**

Rihard Jakopič, *Počitek* – problemi in rešitve

9

Špela Novak **UL FKKT**

Karakterizacija veziv v realnih vzorcih umetniških barv

11

Zala Debevec **UL ALUO**

Pristopi k nadomeščanju manjkajočih delov nosilca
in konservatorsko-restavratorski poseg na lesenem
polikromiranem kipu *Jokajoči angel* iz Narodne galerije

13

Maja Šubic **UL FKKT**

Migracija in izguba mehčal v polivinil kloridu

15

Jan Ocepek **UL FKKT**

Nastanek organskih kislin med razgradnjo
ligninskega papirja

17

Zala Uršič **UL ALUO**

Konserviranje in restavriranje poslikanega izveska
na železni pločevini iz Narodnega muzeja Slovenije

21

Katja Lavrin **UL FA**

Idejna zasnova trajnostne prenove Habetove domačije
na Gočah v butični razpršeni hotel

23

Gaja Žgank **UL FA**

Industrijska dediščina za regenerativno prihodnost: idejna
zasnova prilagojene ponovne uporabe območja tovarne
Keramične industrije Liboje

25

Marija Poklukar **UL FF**

Tekst, kontekst in tekstura štirih zvočnih posnetkov
Milka Matičetovega pri Petru Smerinjekovem
in drugih gorenjskih pripovedovalcih

27

Nik Nikolić **UL FKKT**

Presoja viskozimetrične metode za določanje
molske mase razgrajene celuloze

29

Julija Zupan **UL FF**

Izzivi sodelovanja med spomeniško-varstveno stroko
in lastniki nepremičnin ter vpliv gmotnih razmer
na ohranjanje stavbne dediščine na Kozjanskem

31

Viktorija Peternel **UL ALUO**

Konserviranje-restavriranje mavčnega odlitka
antične glave *Afrodite* iz Narodne galerije

33

Karmen Zaletelj **UL FF**

Cerkev sv. Tomaža: dediščinske vrednosti

35

Mednarodni pravni okvir spopadanja z nedovoljenim izvozom arheoloških artefaktov s kriznih žarišč
Žan Berro UL FF

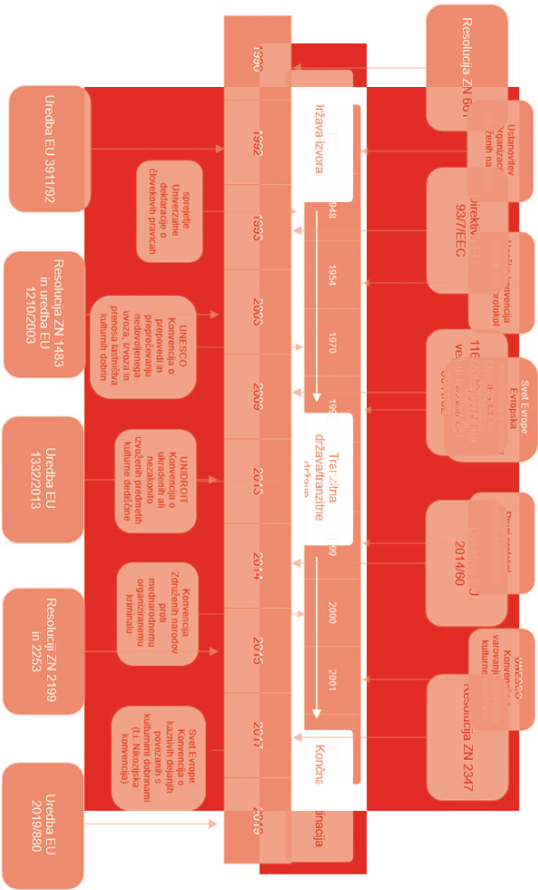
Ključne besede
kulturna dobrina, mednarodno pravo, UNESCO, Bližnji vzhod, tihotapljenje kulturnih dobrin

Nezakonito tihotapljenje kulturnih dobrin je večinoma proces mednarodnega značaja. Obsega več nezakonitih aktivnosti, od nezakonite pridobitve artefaktov, tihotapljenja čez državne meje, korupcije pa vse do procesa »pranja«, zakonitega ali nezakonitega uvoza in prodaje na končni destinaciji. Cilj deležnikov v teh tihotapskih mrežah je spremeniti artefakt iz nezakonito pridobljene dobrine v predmet, namenjen zakoniti prodaji na končni destinaciji. V nalogi obravnavam več mednarodnopravnih orodij, relevantnih v boju proti tihotapljenju kulturnih dobrin. Poleg tega natančneje analiziram bližnjevzhodno regijo, še posebej države Libanon, Sirijo in Irak. Omenjena regija in sploh te tri države so bile v preteklosti in so še danes zelo prizadete zaradi intenzivnega izvoza arheoloških artefaktov. V preteklosti so tamkajšnja najdišča načrtno plenile kolonialistične sile. Problem ostaja še danes, najdišča in muzeje plenijo različni deležniki, revnejše lokalno prebivalstvo, organizirane kriminalne skupine ter tudi različne vojaške milice, ki s tem financirajo svoje delovanje. Oplenjeni artefakti večinoma končajo v tradicionalnih končnih destinacijah (ZDA, Velika Britanija, Švica, Belgija itd.), v zadnjem obdobju pa se pojavljajo tudi nove končne destinacije.

Mentorica
doc. dr. Jelka Pirkovič

Študijski program in stopnja
Arheologija druga stopnja

Kratka biografija
Žan Berro je slovensko-libanonski magister arheologije. Njegovo področje specializacije je pravno varstvo kulturne dediščine, raziskovanje provenience in bližnjevzhodna arheologija. Med študijem je pridobil različne izkušnje z delom v muzeju, galeriji, na arheoloških izkopavanjih in tudi s pisanjem strokovnih člankov. V prihodnosti se želi specializirati na področju prava in kulturne dediščine ter na področju raziskovanja provenience artefaktov.
berro.zan@gmail.com

Geofizikalne raziskave novoodkritih grobnih gomil na arheološkem najdišču Spodnje Radvanje

Alen Iršič UL FF

Ključne besede

arheološka najdišča, arheološka geofizika,
gomilna grobišča, Spodnje Radvanje,
neinvazivne interdisciplinarne raziskave

V diplomski nalogi obravnavam razorane ostanke novoodkritega gomilnega grobišča v Spodnjem Radvanju pri Mariboru. Ostanke so bili odkriti z aerofotografijo v obliki krožnih anomalij v vegetaciji. Na tem mestu so kasneje potekali ekstenzivni terenski pregledi in geofizikalne raziskave, ki so potrdile obstoj gomilnega grobišča. Glede na rezultate so se ohranili osrednji deli gomil in jarki. V nadaljevanju smo se lotili datiranja in predvsem iskanja odgovora, zakaj je polnilo jarka magnetno kontrastnejše od okolice. Tema diplomske naloge se torej navezuje na metode odkrivanja novih arheoloških najdišč, možnosti interdisciplinarnega raziskovanja in njihove zaščite.

Mentorja

doc. dr. Branko Mušič
izr. prof. dr. Matija Črešnar

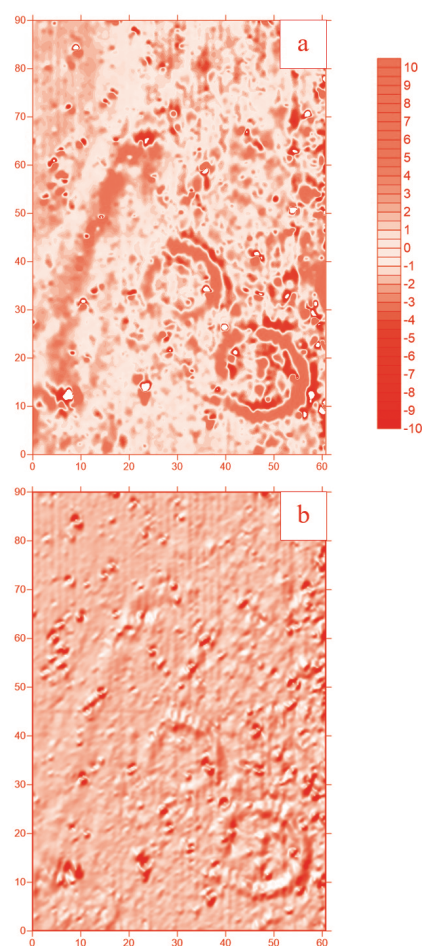
Študijski program in stopnja

Arheologija prva stopnja

Kratka biografija

Alen Iršič je rojen v Mariboru. Odraščal je v Slovenskih Konjicah, kjer je v družini spoznal pomen in domet zgodovine ter okolice, v kateri živi. Vpisal se je na Oddelek za arheologijo UL FF, na drugo stopnjo študija. Predvsem ga zanimajo arheološka geofizika ter 3D-rekonstrukcije arheoloških in arhitekturnih ostankov. V vsakem arheološkem obdobju najde kaj privlačnega, vendar zadnja leta največ raziskuje pozno antiko in srednji vek.

alen.irsic@gmail.com

Ključne besede

konserviranje-restavriranje, Rihard Jakopič, slikarska tehnologija, namera umetnika

Reševanje umetnine je interdisciplinaren projekt, pri katerem je dobro premisliti stvari z več različnih perspektiv in kljub objektivnemu delu imeti sposobnost uživanja v umetniško delo. Obravnavala sem okoli sto let staro sliko *Počitek* domnevno Riharda Jakopiča, pri kateri sem si zamislila preizkušanje materialov: različnih utrjevalcev in kitov na izdelanih tehnoloških študijah, »kopijah«. Naredila sem jih s pomočjo sitotiska, ki predstavlja inovativen način za izdelavo kopij. Te smo lahko nato predstavili širši javnosti v Moderni galeriji na razstavi *Od blizu* in drugje, pri čemer smo obiskovalcem omogočili tipno izkušnjo. Pri obravnavi modernističnih slik se srečujemo z izzivi, ki so povezani s tradicionalno in hkrati sodobnejšo rabo materialov. Umetnik je pri sliki preskočil uporabo podloge, tako imenovanega pripravljalnega sloja. Ta plast je pomembna za premostitev različnih sil znotraj umetnine. Specifika slike je, zaradi umetnikove želje, ponekod vidno platno, po drugi strani pa smo morali mestoma razločiti vidno platno tudi zaradi poškodbe – odpadle barvne plasti. Prav to je bil eden težjih izzivov. Za zapolnitev poškodb sem preizkusila tradicionalne in netipične kite, ki sem jih tudi pospešeno razgrajevala z namenom ugotavljanja njihove stabilnosti. Akrilna Lascauxova lepila za podlepljanje, ki se pri kitanju sicer ne uporabljajo, so pokazala teksturno, elastično in barvno odliko, problem pa predstavlja možnost odstranjevanja tega materiala. Študije so se izkazale za odličen praktičen pripomoček.

Mentorici

prof. mag. Tamara Trček Pečak

prof. dr. Irena Kralj Cigić

Študijski program in stopnja

Konserviranje in restavriranje likovnih del druga stopnja

Kratka biografija

Sara Štorgel je diplomirala iz slikarstva in magistrirala iz konservatorstva-restavratorstva na UL ALUO. Ob študiju se je vključevala v številne projekte, ki so se povezovali s kulturno dediščino. Takrat je delala v galerijah in muzejih, obnavljala slikarska dela in ustvarjala, kar počne tudi sedaj. Z letom 2024 je samozaposlena v kulturi. Deluje na področju konservatorstva-restavratorstva, slikarstva in pedagogike. Prejela je nekaj nagrad, med drugimi študentsko Prešernovo nagrado.

sara.storgel@gmail.com

Ključne besede

karakterizacija veziv, GC-MS, sušljiva olja, Edvard Munch, dediščinska znanost

V diplomskem delu je obravnavana analiza vzorcev oljnih barv, odvzetih iz tub in s treh slikarskih del norveškega umetnika Edvarda Muncha. Cilj raziskave je bil s plinsko kromatografijo, sklopljeno z masno spektrometrijo, identificirati v vzorcih prisotna veziva. Za referenco so bili uporabljeni modelni vzorci sušljivih olj (laneno, makovo in orehovo olje), v večini vzorcev pa je bila ugotovljena prisotnost mešanice olja in voskov. Tovrsten tip raziskav omogoča natančnejše poznavanje sestave materialov, ki so jih umetniki uporabljali pri svojem ustvarjanju, kar hkrati pripomore k razumevanju pojavov na predmetih kulturne dediščine. Ti so namreč vseskozi podvrženi neizbežni časovni razgradnji, ki pa jo je mogoče znatno upočasniti z ustreznimi konservatorsko-restavratorskimi posegi. V primeru oljnih slik se časovni razkroj, odvisno od uporabljene kombinacije veziva in pigmenta, najbolj očitno kaže v temnenju, bledenju ali rumenenju barvnih nanosov, spremembah občutljivosti na topila, površinski tvorbi soli maščobnih kislin in luščenju barvnih nanosov. Pri različnih konservatorsko-restavratorskih postopkih, vnos vlage in različnih topil lahko vodi do neželenih reakcij in se pospeši razgradnja materialov. Poznavanje sestave in stabilnosti uporabljenih materialov, vpliva vlage, temperature in različnih topil pripomore k ustreznemu načrtovanju postopkov konserviranja in restavriranja. Podrobna analiza umetniških materialov pa je ključnega pomena za razumevanje njihovega spreminjanja, stabilnosti, reaktivnosti in občutljivosti.

Mentorica

prof. dr. Irena Kralj Cigić

Študijski program in stopnja

Kemija prva stopnja

Kratka biografija

Špela Novak je po končani osnovni šoli uspešno zaključila šolanje na Gimnaziji Bežigrad ter se v šolskem letu 2020/2021 začela izobraževati na UL FKKT, smer Kemija. Leta 2023 je študij zaključila z zagovorom diplomskega dela na Katedri za analizo kemije. Trenutno študij nadaljuje na Oddelku za grafično oblikovanje Akademije za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Prosti čas večinoma namenja ustvarjanju in oblikovanju, zanima pa jo tudi področje konserviranja in restavriranja likovnih del. spela.novak01@student.uni-lj.si

**Pristopi k nadomeščanju manjkajočih delov nosilca
in konservatorsko-restavratorski poseg na lesenem
polikromiranem kipu Jokajoči angel iz Narodne galerije
Zala Debevec UL ALUO**

Ključne besede

konservatorsko-restavratorski poseg, dopolnjevanje
manjkajočih delov lesenega nosilca, 3D-skeniranje,
3D-tisk, magneti

Projekt je obsegal celovit konservatorsko-restavratorski poseg na lesenem kipu *Jokajoči angel*, datiranem med letoma 1700 in 1730. Kip je last Narodne galerije v Ljubljani, izvira pa iz frančiškanskega samostana v Kamniku, kjer je bil nekoč del oltarne kompozicije skupaj z ujemajočim kipom na nasprotni strani oltarja. Med posegom, ki je potekal med letoma 2021 in 2023, smo se osredotočili predvsem na dopolnitev manjkajočih delov, in sicer treh prstov na nogah: palca in kazalca na levem ter palca na desnem stopalu. Za izdelavo manjkajočih delov smo poskusili tako tradicionalne metode, kot sta rezbarjenje, izdelava kalupov in odlitkov, kot tudi sodobnejše pristope, kot so 3D-skeniranje, 3D-tisk in CNC-rezkanje. Kot najboljša rešitev so se izkazali 3D-natisnjeni prsti, izdelani s tehnologijo DLP (digital light processing), ki nam je omogočila natančno prilagoditev lesenemu nosilcu. Prsti so bili na izvirnik pritrjeni z magneti, kar omogoča preprosto odstranitev in jasno razločitev med originalnimi in dodanimi deli. Takšen pristop je izboljšal estetski videz kipa in ohranil njegovo celovitost.

Mentorica

doc. mag. Martina Vuga

Študijski program in stopnja

Konserviranje in restavriranje likovnih del druga stopnja

Kratka biografija

Zala Debevec je leta 2019 maturirala na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani, smer likovna gimnazija. Leta 2023 je diplomirala na UL ALUO iz konserviranja in restavriranja likovnih del. Pri diplomu se je ukvarjala z digitalnimi tehnologijami, vključno s 3D-skeniranjem in 3D-tiskanjem, ter konservatorsko-restavratorskimi posegi na lesenem polikromiranem kipu *Jokajoči angel*. Trenutno zaključuje magistrski študij na UL ALUO, osredotočen na konserviranje in restavriranje lesene polikromirane plastike. Profesionalno deluje na področju restavriranja in konserviranja lesene in kamnite kulturne dediščine ter stenskih slik.

debeveczala@gmail.com

Ključne besede

PVC, mehčala, migracija, difuzija, dediščinska znanost

Polivinil klorid je izjemno razširjen termoplastični polimer, ki ga najdemo povsod okoli nas. V čistem stanju je krhek material, zato se pri proizvodnji uporabljajo različni dodatki, da postane primernejši za obdelavo. Skupina najpomembnejših dodatkov so mehčala, ki mu znižajo temperaturo steklastega prehoda in ga zmehčajo. V življenjski dobi polivinil klorida poteka migracija mehčal, ki je poleg eliminacije HCl glavni proces njegove razgradnje. Zaradi izgube mehčal postanejo predmeti krhki, lepljivi in porumenijo, medtem ko zaradi spremembe specifičnega volumna razpokajo. S temi težavami se spopadajo v muzejih in galerijah, ki hranijo veliko število predmetov iz polivinil klorida. Vendar ti procesi še niso dobro raziskani, jasne smernice glede hrambe in ohranjanja teh predmetov pa ne obstajajo. V magistrskem delu sem se zato ukvarjala z migracijo in izgubo mehčal v polivinil kloridu. Vzorce, ki so vsebovali različna mehčala, sem podvrgla pospešeni razgradnji pri različnih pogojih, da sem lahko določila, kakšen je vpliv vlage, temperature in vrste mehčala. Ugotovila sem, da vlaga ne vpliva na izgubo mehčal, medtem ko so izgube večje pri višjih temperaturah, ki so jim vzorci izpostavljeni. Na migracijo vpliva tudi vrsta mehčala, pri čemer pomembno vlogo igra molekulska masa.

Mentorja

prof. dr. Matija Strlič

prof. dr. Irena Kralj Cigić

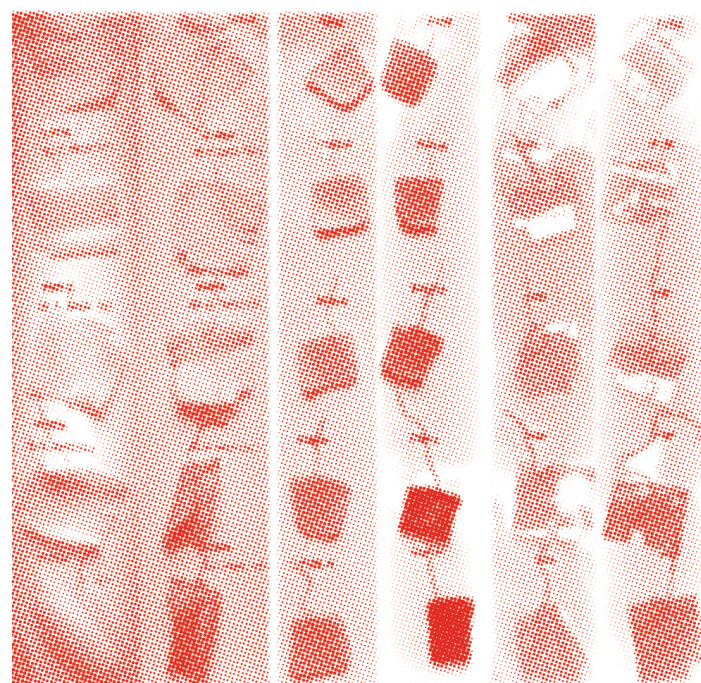
Študijski program in stopnja

Kemija druga stopnja

Kratka biografija

Maja Šubic, magistrica kemije, je študij kemije na prvi in drugi stopnji zaključila na UL FKKT. Diplomsko delo z naslovom *Pregled metod za določevanje organskih kislin v vinu* je opravila na Katedri za analizno kemijo. Magistrsko delo z naslovom *Migracija in izguba mehčal v polivinil kloridu* je opravila pod vodstvom prof. dr. Matije Strliča na področju dediščinske znanosti. Po zaključenem študiju je delovala kot raziskovalka v Laboratoriju za dediščinsko znanost, kjer se je ukvarjala z izgubo HCl iz polivinil klorida. Trenutno je zaposlena v Novartis, kjer deluje na področju kontrole kakovosti.

maja.subic9@gmail.com

Ključne besede

papir, ionska kromatografija, kolorimetrija, kemometrija

Kislinsko katalizirana hidroliza in oksidacija sta glavna procesa razgradnje papirja. Med razgradnjo se v papirju akumulirajo organske kisline, ki pospešujejo njegovo kislost, kar pospešuje hidrolizo. Procesi hidrolize in oksidacije lahko povzročijo razgradnjo knjižne dediščine. V raziskovalnem delu sem z ionsko kromatografijo določal koncentracije organskih kislin v papirju, ki nastanejo med njegovo pospešeno razgradnjo. Proučil sem vpliv različnih pogojev pospešene razgradnje (temperatura, relativna vlažnost) na lastnosti papirja. Primerjal sem, ali je konvencionalna metoda razgradnje, pri kateri je papir izpostavljen toku zraka, primerljiva z metodo, ki imitira list papirja v knjigi. S kolorimetrijo sem pri proučevanih vzorcih sledil spremembi barve med razgradnjo. Določil sem končno pH-vrednost papirja in dobljene meritve osmisli s kemometričnimi metodami, s katerimi sem določil parametre, ki imajo ključen vpliv na hitrost rumenjenja in spreminjanja pH v papirju.

Mentor

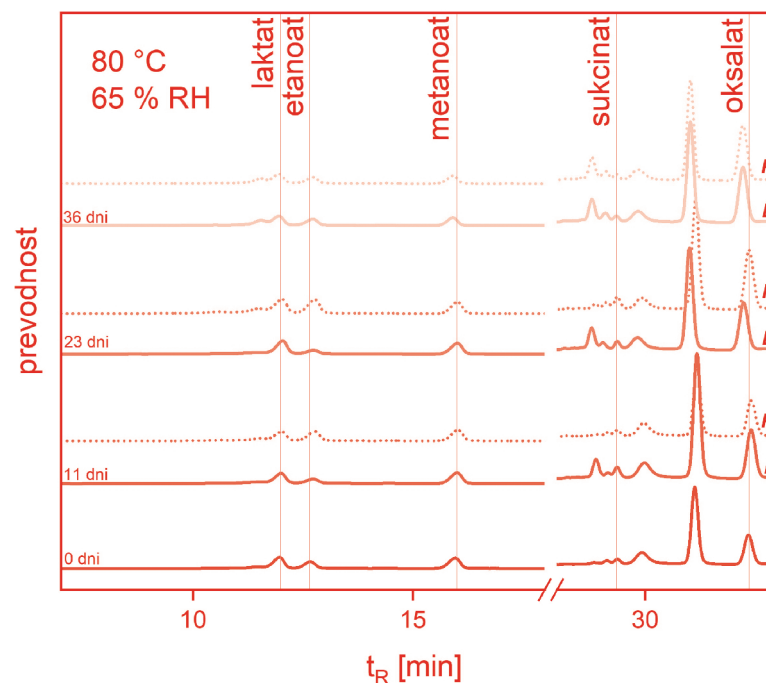
prof. dr. Matija Strlič

Študijski program in stopnja

Kemija druga stopnja

Kratka biografija

Jan Ocepek je po končani gimnaziji študiral kemijo in se specializiral za analizo kemijo. V okviru diplomskega dela je proučeval vpliv koncentracije organskih onesnaževal na stopnjo korozije; v magistrskem delu je opazoval vpliv lignina na nastanek organskih kislin v zgodovinskem papirju med njegovo pospešeno razgradnjo. Pri študentskem delu na Zavodu za varstvo kulturne dediščine je z ramansko spektroskopijo in površinsko ojačeno ramansko spektroskopijo analiziral zgodovinska črnila, organska barvila, freske, tkanine itn. Od marca 2024 je kot strokovni sodelavec zaposlen na Kemijskem inštitutu. jan.ocepek@student.uni-lj.si

**Konserviranje in restavriranje poslikanega izveska
na železni pločevini iz Narodnega muzeja Slovenije**
Zala Uršič **UL ALUO**

Ključne besede

konservatorstvo, restavracijsko, slikarstvo,
železo, metodologija

Projekt obravnava konserviranje in restavriranje izveska na železni pločevini iz Narodnega muzeja Slovenije. Izvesek je na obeh straneh poslikan v oljni tehniki. Železo je problematičen material, ki omejuje uporabo konservatorsko-restavratorskih materialov in metod, še posebej v kombinaciji z oljnim medijem. Zaradi tehnologije izdelave in stopnje poškodovanosti gre za zelo kompleksen in težaven objekt, izziv pa predstavlja tudi pomanjkanje preliminarne informacije in strokovne literature na to temo. S pomočjo raziskovanja, interdisciplinarnega sodelovanja in analitičnih tehnik smo definirali materialno in tehnološko zgradbo umetnine. Podrobno smo opisali številne strukturne in estetske poškodbe, ki so bile pred konservatorsko-restavratorskim posegom prisotne na slabo ohranjenem izvesku. V nadaljevanju so bili izvedeni obsežni konservatorsko-restavratorski postopki na obeh straneh izveska: odstranjevanje nečistoč, porumenelega premaza in korozijskih produktov z barvne plasti, sanacija korodiranega nosilca, nanos zaščitnega premaza in estetska prezentacija. Osrednji namen projekta je raziskava problematike konserviranja-restavriranja oljnih slik na železnih nosilcih in implementacija ustrezne metodologije konserviranja-restavriranja na izvesek.

Mentorici

prof. mag. Lucija Močnik Ramovš
mag. Nataša Nemeček

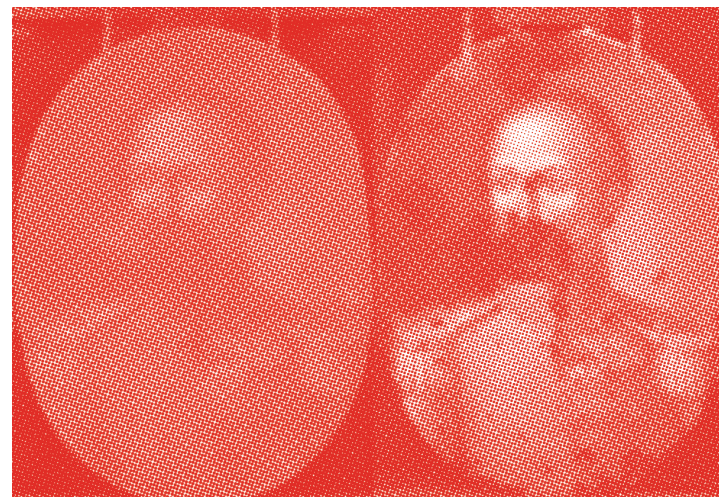
Študijski program in stopnja

Konserviranje in restavriranje likovnih del druga stopnja

Kratka biografija

Zala Uršič je po Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo začela študij na UL ALUO, program Konserviranje in restavriranje likovnih del. Diplomirala je z zaključnim delom *Odstranjevanje zarjavelih elementov iz lesenih nosilcev*. Magistrski študij je nadaljevala na istem programu, smer Konserviranje in restavriranje slik in polikromirane plastike (A), kjer je magistrirala z zaključnim delom *Konserviranje in restavriranje poslikanega izveska na železni pločevini iz Narodnega muzeja Slovenije*. Strokovno se usmerja v konserviranje in restavriranje predmetov iz kovine, lesa in kompozitnih materialov.

zala.ursic@gmail.com

Idejna zasnova trajnostne prenove Habetove domačije na Gočah v butični razpršeni hotel

Katja Lavrin **UL FA**

Ključne besede

Goče, Habetova domačija, kulturna dediščina, prenova stavbne dediščine, razpršeni hotel

Magistrska naloga z naslovom *Idejna zasnova trajnostne prenove Habetove domačije na Gočah v butični razpršeni hotel* je zasnovana z namenom revitalizacije območja z razširitvijo ponudbe za enodnevne tuje obiskovalce z možnostjo namestitve za daljše časovno obdobje. Unikatno lastnost lokacije predstavlja kulturna (naselbinska) dediščina vasi Goče s strnjeno zazidavo in ozkimi ulicami, imenovanimi gase. V tej nalogi se osredotočam na prenovo največje izmed tamkajšnjih domačij. Habetova domačija spada v register kulturno zaščitene objekta. S projektom želim predlagati pristop k renovaciji te domačije in nakazati smernice tehničnih rešitev. Posledično bi vzorčni primer lokalnemu prebivalstvu pomagal pri prenovi in vzdrževanju lastnih bivališč. V teoretičnem delu predstavljam doživljajski turizem, ki se vedno bolj uveljavlja v današnjem načinu življenja, saj omogoča turistu, da vstopi v kulturo in spozna način življenja lokalnega prebivalstva. Poleg tega opišem, kako implementacija te vrste turizma vpliva na kulturno zaščiteno območje. V okviru prenove izpostavim njene splošne točke, ki predstavljajo neizogiben del projektiranja in izvedenega dela gradnje. Ob analizi lokacije ugotovim, da je določen delež stavbnega fonda vasi neizrabljen, kar mi omogoči, da se v obstoječo grajeno strukturo vasi vpeljem koncept razpršenega hotela. Ta vključuje prenovo šestih objektov, ki se jih razdeli v tri programske sklope, in sicer recepcijo kot glavno informativno točko hotela, nastanitveni del (18 enot) in družabne prostore, namenjene povezovanju gostov z lokalnim prebivalstvom.

Mentor

izr. prof. dr. Ljubo Lah, univ. dipl. inž. arh.

Študijski program in stopnja

Enoviti magistrski študijski program druge stopnje

Arhitektura

Kratka biografija

Katja Lavrin je v mladih letih našla svoje veselje in zabavo v risanju. Kasneje se je navdušila tudi nad slikanjem. Svojo kreativnost je med gimnazijo izražala s plesom ter raziskovanjem umetnostne zgodovine in zanimanjem zanjo. Za študij arhitekture se je odločila zaradi želje po oblikovanju prostora in poetične note, ki jo arhitekt doda pri ustvarjanju projekta. Po končanem zadnjem letniku je začela delati v biroju in pridobivati izkušnje v projektiranju. Dve leti je delovala tudi kot kuratorka nagrajenih projektov pri BIG SEE. Arhitekturne izzive vidi predvsem pri renovacijah starejšega stavbnega fonda in pri kulturno zaščitene objekta.

laurinkatja@gmail.com

**Industrijska dediščina za regenerativno prihodnost:
idejna zasnova prilagojene ponovne uporabe območja
tovarne Keramične industrije Liboje**
Gaja Žgank **UL FA**

Ključne besede

Regenerativna prihodnost, nesnovna dediščina,
Keramična industrija Liboje, center ponovne rabe
gradbenih odpadkov, prilagodljiva ponovna raba

Naloga izpostavlja potencial opuščeni industrijskih območij za regenerativno prihodnost s programom prilagodljive ponovne rabe. Uvodoma je predstavljen termin regeneracijska prihodnost in pomen ohranjanja dediščine kot njen ključni del. Zaradi pomena lokalne politike in gospodarstva je najprej analiziran širši kontekst, in sicer območje občine Žalec, v okviru katerega je predstavljen preplet industrijskega razvoja z razvojem mesta. Tu govorim o pomenu lokalnega gospodarstva in družbeni vpetosti. Takšen primer je Keramična industrija Liboje v Kasazah. Skoraj 200 let je bila keramika, ki so jo oblikovali prebivalci Liboj in Kasaz, del njihovega vsakdana. Konec 18. in v začetku 19. stoletja sta bila oba kraja zaradi keramične umetnosti postavljena na svetovni zemljevid. Tovarna je živela s krajem, danes pa je v večji meri opuščena in podlega propadanju. V magistrskem delu na podlagi metodologije Icomos Avstralija, listine Burra, 2013, Brand, S., 1994, ter Kuipers, M. in de Jonge, W., 2017, opredelim vrednotenje in pomen tovrstnih območij. Temelj je v razumevanju pomena in vpliva območja. Sledi načrt upravljanja, v katerem je razdelan program centra ponovne rabe gradbenih odpadkov in medgeneracijskega centra. Program vzpostavlja aktualno in potrebno shemo predelave ter ponovne uporabe gradbenih odpadkov, na drugi strani pa z medgeneracijskim povezovanjem obuja del keramične obrti, ki bo ohranila del tradicije *in situ*. Tretji steber ohranjanja pa je upravljanje, ključen del, ki se lahko vzpostavi in deluje z dobro osnovo prvih dveh točk. Podrobna in široka analiza območja, razumevanje pomena in jasna programska opredelitev so temelji upravljanja in regeneracije območja za regenerativno prihodnost.

Mentorica

izr. prof. dr. Sonja Ifko

Študijski program in stopnja

Enoviti magistrski študijski program druge stopnje

Arhitektura

Kratka biografija

Gaja Žgank se je po končani Srednji šoli za gradbeništvo in varovanje okolja v Celju, smer gradbeni tehnik, vpisala na UL FA, kjer je decembra 2023 uspešno magistrirala s temo *Industrijska dediščina za regenerativno prihodnost*. Od marca 2024 je zaposlena na UL FA kot raziskovalka pri projektu Hei-Transform, Dediščina za vključujočo trajnostno preobrazbo in pri projektu Re-public Spaces. Njeno raziskovalno delo temelji na raziskovanju okoljskih vrednosti in učinkov kulturne dediščine ter prilagojene ponovne rabe nepremične kulturne dediščine na osnovi okoljskega kapitala, ki predstavlja enega od štirih vidikov trajnostnega kapitala dediščine.

gajazgank@gmail.com

Tekst, kontekst in tekstura štirih zvočnih posnetkov
Milka Matičetovega pri Petru Smerinjekovem
in drugih gorenjskih pripovedovalcih
 Marija Poklukar **UL FF**

Ključne besede

pripovedništvo, folklorno srečanje, transkripcija,
 Milko Matičetov

V zaključni nalogi je opisana transkripcija štirih zvočnih posnetkov, ki jih je folklorist in etnolog Milko Matičetov naredil na območju Gorenjske konec šestdesetih let preteklega stoletja. Posnetki vsebujejo folklorno srečanje s pripovedovalcem Tinetom Capudrom – Oštirjevim iz Škocjana (Dob, Domžale) in gradivo, posneto za televizijsko oddajo s pravljicarjem Petrom Jakljem – Smerinjekovim iz Kranjske Gore. Gradivo smo analizirali z vidika teksta, konteksta in teksture (Ivančič Kutin 2011), opisali krajevna govora omenjenih pravljicarjev, predstavili specifične njunih govorov in raziskali, kdo so posamezni udeleženci folklornih srečanj. Podrobnejše folkloristične analize posnetkov so si med seboj precej različne, saj je vsak posnetek odpiral specifična vprašanja. S snemanjem in zapisovanjem pripovedovanja se ohranja slovstvena folklor preteklih generacij. Od načina snemanja in tipa transkripcije je odvisno, v kolikšni meri nam uspe ohraniti posamezne enote slovstvene folklore ter celostni spomin na pripovedovanje in pripovedovalca kot na vrsto besedne umetnosti in njenega ustvarjalca. Opisani troravninski pristop skuša folklorno srečanje zaobjeti celostno, kot zanimiv pripovedovalec pa se, zaradi večje količine ohranjenega in že transkribiranega gradiva, kaže Peter Jakelj, ki je širši javnosti poznan kot vir pripovedi o Kekcu, po katerih je Josip Vandot zapisal znane pripovedke.

Mentorica

doc. dr. Barbara Ivančič Kutin

Študijski program in stopnja

Slovenistika prva stopnja

Kratka biografija

Marija Poklukar je magistrska študentka slovenistike in umetnostne zgodovine. Na slovenistiki je diplomirala iz slovstvene folkloristike pri mentorici doc. dr. Barbari Ivančič Kutin, na umetnostni zgodovini pa iz ilustracije na Slovenskem v prvih desetletjih po drugi svetovni vojni pri dr. Beti Žerovc. Sodelovala je pri vzpostavljanju platforme zvočnih pravljič v slovenščini Zvočna zakladnica Mesečina, ki je na tekmovanju v podjetniških idejah mladih POPRI 2022 osvojila prvo mesto v državi. Poleg študija se posveča delu z Anjo Štefan, slovensko pesnico, pisateljico in pripovedovalko, pri kateri je osebna asistentka.
marija.poklukar321@gmail.com

**Presoja viskozimetrične metode za določanje
molske mase razgrajene celuloze**

Nik Nikolić **UL FKKT**

Ključne besede

celuloza, viskozimetrija, stopnja polimerizacije

Papir je že vrsto stoletij glavni nosilec zapisa informacij. Skozi zgodovino se je njegov način izdelave zelo spreminjal, zato so papirji iz različnih obdobj različno obstojni. Glavna komponenta papirja je celuloza. Stopnja polimerizacije (DP) pove, koliko monomernih enot celuloze je povezanih v verigo. Večji kot je DP, bolj je papir obstojen. Za določanje DP-ja se uporablja metoda viskozimetrije. Pri metodi se uporablja topilo bakrov(II) etilendiamin (CED), ki ima pH 12. Raztapljanje celuloze v tako alkalnem okolju lahko povzroči razgradnjo verig, s čimer v metodo vnesemo sistematično napako. Tej napaki se lahko izognemo, če vzorce predhodno reduciramo. V diplomskem delu sem skušal ovrednotiti vpliv alkalnosti topila na določitev stopnje polimerizacije celuloze ter raziskati, ali lahko predhodna redukcija res zadostno zmanjša to napako.

Mentor

prof. dr. Matija Strlič

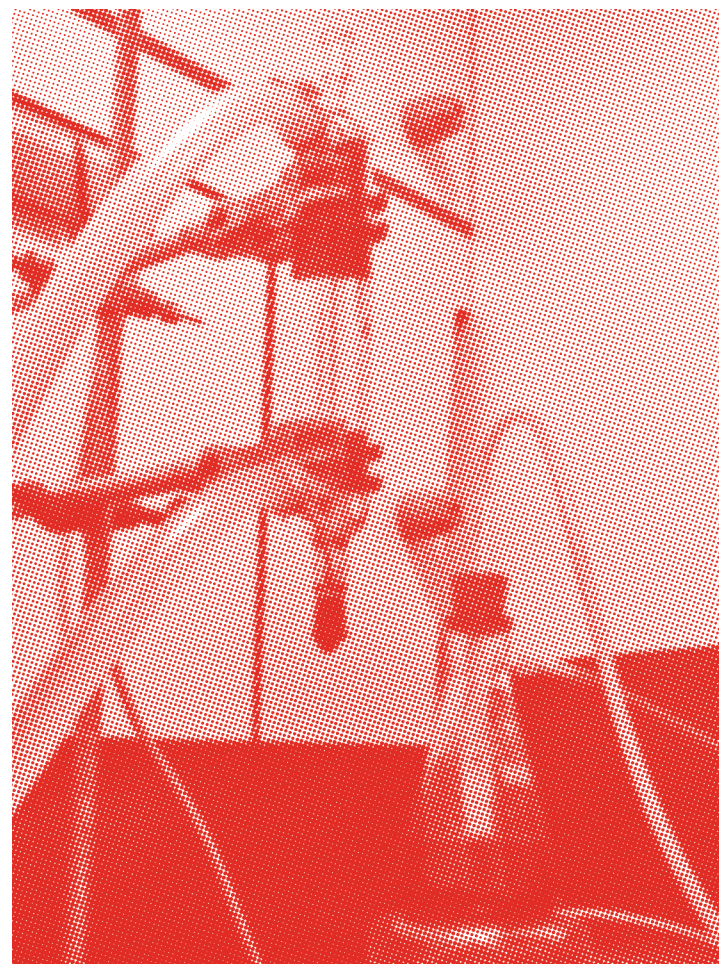
Študijski program in stopnja

Kemija prva stopnja

Kratka biografija

Nik Nikolić je študent Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo, trenutno opravlja magisterij iz kemije. Med študijem ga je najbolj pritegnilo področje analize kemije. Diplomsko delo je opravljal pod mentorstvom prof. dr. Matije Strliča, ki ga je uvedel v svet kulturne dediščine in dediščinske znanosti.

nn1744@student.uni-lj.si

**Izzivi sodelovanja med spomeniško-varstveno stroko
in lastniki nepremičnin ter vpliv gmotnih razmer
na ohranjanje stavbne dediščine na Kozjanskem**
Julija Zupan UL FF

Ključne besede

konservatorstvo, dediščina, ljudsko stavbarstvo, etnologija

Magistrsko delo je nastalo na podlagi terenskega etnografskega dela. Delo zajema problematiko ohranjanja ljudskega stavbarstva na območju Kozjanskega. Osrednji predmet raziskave je usmerjen na naravo dialoga med nosilci institucionalnega varstva nepremične kulturne dediščine – konservatorji Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območne enote Celje in lastniki objektov ljudskega stavbarstva, natančneje domačij, ki so pod varstvom dediščine. Ob upoštevanju perspektiv obeh akterjev delo prikaže različne pomene, ki jih dediščini pripisuje bodisi konservatorska stroka bodisi širša lokalna skupnost na območju Kozjanskega. Izhajajoč s področja konservatorstva, sodobnih dediščinskih študij, zakonodaje varstva dediščine ter ekonomske in pravne zgodovine, skuša delo pojasniti, da so različna vrednotenja dediščine v veliki meri produkt zgodovinske reprodukcije družbenih razmerij in danih materialnih okoliščin. S tem pod vprašaj postavi sam pojem dediščine, kot ga razume strokovni konservatorski diskurz, in njegovo samonanašalnost, ki se utrjuje v pravnem varstvu.

Mentorja

izr. prof. dr. Miha Kozorog
doc dr. Neža Čebren Lipovec

Študijski program in stopnja

Etnologija in kulturna antropologija druga stopnja

Kratka biografija

Julija Zupan je zaključila Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo, umetniško gimnazijo – likovna smer. Po gimnaziji je diplomski študij zaključila na UL ALUO, program Konserviranje in restavriranje likovnih del. Kot zunanja sodelavka je trinajst let delala pri različnih restavratorskih projektih. V tem obdobju je zaključila še magistrski študij etnologije in kulturne antropologije na UL FF. Raziskovalne interese že vrsto let usmerja na področje dediščinskih študij in materialne kulture.
julijazupan@gmail.com

**Konserviranje-restauriranje mavčnega odlitka
antične glave Afrodite iz Narodne galerije
Viktorija Peternel UL ALUO**

Ključne besede

mavčni odlitek, kopija, louvrška delavnica
mavčnih odlitkov, antični kipi

Tema diplomske naloge je zgodovina mavca in mavčnih odlitkov ter problematika njihovega ohranjanja. Leta 1794 so v sklopu pariškega muzeja Louvre ustanovili delavnico mavčnih odlitkov. Leta 1927 je Narodna galerija od te delavnice kupila zbirko 62 mavčnih kopij antičnih kipov. Del te zbirke je kasneje posodila drugim ustanovam, med drugim tudi UL ALUO. Mnogi odlitki so še vedno na akademiji, shranjeni v neprimernih pogojih, njihovo stanje pa se iz leta v leto slabša. V diplomski nalogi je popis teh odlitkov opremljen z osnovnimi podatki in fotografijami. Natančneje smo popisali stanje treh, med njimi odlitka *Afrodite* (NG P 922), na katerem smo opravili tudi konservatorsko-restavratorski poseg.

Mentorici

doc. mag. Martina Vuga
izr. prof. dr. Nadja Zgonik

Študijski program in stopnja

Konserviranje in restavriranje likovnih del prva stopnja

Kratka biografija

Viktorija Peternel se je leta 2019 po končani likovni gimnaziji na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo vpisala na dodiplomski študij konserviranja-restavriranja na UL ALUO. Tam je diplomirala leta 2023, trenutno pa je vpisana v drugi letnik magistrskega programa. Od leta 2022 naprej aktivno sodeluje z Oddelkom za kamen in štukaturo Restavratorskega centra Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Sodelovala je pri več projektih, na primer pri restavriranju štukatur v kapeli sv. Jakoba, kipa sv. Jožefa na fasadi ljubljanske stolnice in Marijinega znamenja iz Radelj ob Dravi.

peternelviktorija@gmail.com

Ključne besede

cerkev sv. Tomaža v Ratečah, vrednotenje, zlati oltarji, konservatorsko-restavratorski posegi

Vrednotenje kulturne dediščine je ena od osrednjih nalog javne službe varstva in ima ključno vlogo pri definiranju ter ohranjanju dediščine. S pomočjo vrednosti, ki so pripisane dediščini, se lahko oblikujejo končne odločitve in se sklene kompromis o načinu njene obnove. Vrednost dediščini lahko pripisuje le stroka (avtorizirani diskurz), lahko pa je pri njenem vrednotenju udeleženi več deležnikov (podrejeni diskurz), npr. iz lokalnega prebivalstva. Cilj naloge je bil raziskati odnos različnih deležnikov do dediščinskih vrednosti ter ugotoviti, ali so pripisane vrednosti pri vseh deležnikih enake. Kot primer je v nalogi obravnavana cerkev sv. Tomaža v Ratečah, predvsem njena oprema, torej zlati oltarji, ki so bili konservirani-restavrirani leta 2007 in pri katerih se razmišlja o ponovnih restavratorskih posegih, ter gotski kipi, ki so nadomeščeni s kopijami. Iz polstrukturiranih intervjujev z lokalnim prebivalstvom, župnijo, konservatorji-restavratorji in konservatorji se je pokazalo, da se določene točke iz doktrin, ki so v veljavi že več desetletij (npr. Atenska listina), ne razlikujejo od vizij lokalnega prebivalstva, hkrati pa tudi, da imajo prebivalci zelo pozitiven odnos do dediščine ter jo dobro poznajo.

Mentorici

doc. dr. Renata Novak Klemenčič

doc. dr. Neža Čebren Lipovec

Študijski program in stopnja

Dvopredmetni univerzitetni študijski program prve stopnje

Etnologija in kulturna antropologija

Kratka biografija

Karmen Zaletelj je v septembru 2024 diplomirala na UL FF na oddelkih za umetnostno zgodovino ter etnologijo in kulturno antropologijo s temo vrednotenja in ohranjanja dediščine. Vpisala se je na magistrski študij, kjer bo nadaljevala s študijem na obeh smereh.

kar.zaletelj@gmail.com

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

719:7.01(082)

INTERDISCIPLINARNOST skozi oči alumnov (srečanje)
(2024 ; Ljubljana)

Interdisciplinarnost skozi oči alumnov 2024 : program
in povzetki : 19. november 2024, Narodna galerija, Ljubljana
/ [uredila Lucija Močnik Ramovš ; fotografije avtorji
prispevkov (z izjemo str. 27 - ZRC SAZU, Inštitut
za slovensko narodopisje)]. - Ljubljana : Akademija
za likovno umetnost in oblikovanje, 2024

ISBN 978-961-7009-39-2

COBISS.SI-ID 213931267

Interdisciplinarnost skozi oči alumnov 2024

Program in povzetki

Uredila

Lucija Močnik Ramovš

Grafično oblikovanje

Tim Topić

Izvorni naslovni motiv

Rok Ifko Kranjc

Fotografije

avtorji prispevkov

(z izjemo str. 27 – ZRC SAZU,

Inštitut za slovensko narodopisje)

Lektura

Ana Kodelja Jezikovna zadruga soglasnik

Izdala Univerza v Ljubljani,

Akademija za likovno umetnost in oblikovanje,

zanjo Alen Ožbolt, dekan

Tisk

MatFormat

Naklada

50 izvodov

Ljubljana 2024

